

Bibliotekaren

Tema:
Lesing

– DROPP LESELYSTBEGREPET

Det mener
forsker
side 8

SOSIAL LESEGLEDE

BookTok får ungdom
til å lese
side 12

FENGSLENDE JOB

Vi har besøkt biblioteket
i Halden fengsel
side 20

B
F

Innhold

16

Foto: AdobeStock

Mange gutter leser få eller ingen bøker. Hva kan vi gjøre med det?

20

Alle innbyggere i Norge skal ha tilgang til bibliotek, også innsatte i fengslene. Vi har besøkt fengselsbibliotekar Bente Holmen Eriksen.

8

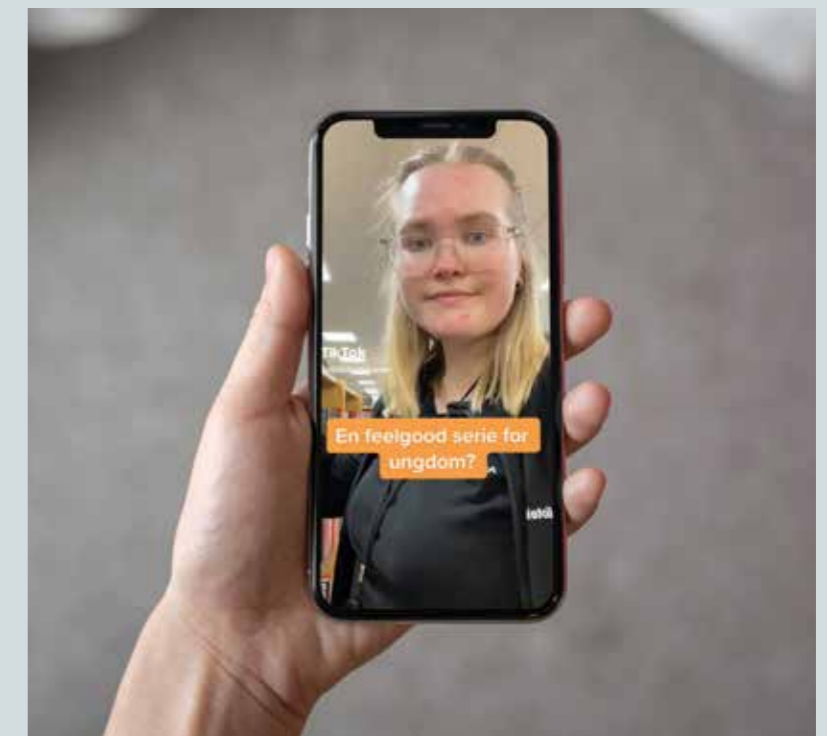

Foto: AdobeStock

Hvordan står det egentlig til med lesinga? Vi har spurt kulturministeren, forskeren og bibliotekaren.

- 04 Leder
- 06 Smått og stort fra bibliotekets verden
- 08 – Dropp leselestbegrepet
- 12 BookTok: Sosial leseglede
- 16 Guttene leser nesten ingen bøker ... men de leser mye på digitale plattformer
- 20 Fengslende jobb innenfor murene
- 26 Lese, men ikke bare bøker
- 30 Lyrikk til alle
- 32 Medlemmet
- 34 BF Forsikring: Kjenner du ladevettreglene?

12

Sosiale medier kan også bidra til å skape leseglede. BookTok er et godt eksempel.

ISSN 0804 - 4147 ISSN 1503-836x (online)
Bibliotekaren er Bibliotekarforbundets tidsskrift
og utkommer tre ganger i året.

Redaktør

Christine Tolpinrud
E-post: christine.tolpinrud@bibforb.no

Design

Marianne Lydersen, Marianne Eidal
og Trude Raanæs

Adresse

Sandakerveien 114A, 0484 Oslo

Abonnement

Kr. 290,- pr. år betales til BFs konto
6039.05.64093. Merk innbetalingen
Abonnement. Henvendelser om abonnement
rettes til BFs sekretariat: bf@bibforb.no

Henvendelser om annonser rettes til
redaksjonen: christine.tolpinrud@bibforb.no

Trykkansvarlig

RK Grafisk

Forsiden

Tema: Lesing
Illustrasjon: Elena Wong/ByHands

1

Leselyst i fare

Helt siden jeg var ung, har jeg vært en leser. Enhver passende pause, enhver ledig stund var boka like i nærheten. Det sies ofte at lukt trigger hukommelsen, at en bestemt lukt kan virke som en portåpner til skarpe og klare bilder og minner. For meg har mange bøker samme virkning.

Tilbake i 2018 skrev jeg en artikkel til Bibliotekets hjørne i avisa Finnmarken om akkurat dette. Om hvordan Brødrene Løvehjerte av Astrid Lindgren tar meg tilbake til late sommerdager på Sørlandet med lyden av bølgeskvulp og krabbefiske fra bryggekanalen. Om hvordan Vita brevis av Jostein Gaarder og Kongen av fyllinga av Tristan Egolf minner meg om svette og trengsel, Oslos gater som glir forbi, billettkontroll og vindusplass på fereseteren på trikken på vei til og fra skolen. Jeg syns kultur- og likestillingsministeren sier det godt når hun uttaler at «alle fortjener å oppleve verdien av å forsvinne inn i en god bok, bli oppslukt av en spennende fortelling eller lære om et spennende tema gjennom en god sakprosa». Selv om jeg anser meg som en leser, må jeg innrømme at jeg har lest veldig lite de to siste årene. En krevende jobbhverdag kombinert med det å ha blitt mamma for første gang har ført til at stabelen av bøker som venter på å bli lest bare vokser og vokser. Antall titler lest, kan telles på to hender, noe som faktisk er under snittet sammenlignet med nordmenns lesevaner. For første gang har jeg kjent på hvor vanskelig det kan være å komme inn i en

leserytme når man først har falt av lasset og hvor lett det er å heller ty til en TV-serie eller en podkast-episode når lillingen er i seng og sofaen inntatt.

Nesten halvparten leser lite eller ingenting

Dette er jeg ikke alene om. Undersøkelser viser at graden av fritidslesing er synkende og ikke-lesere og smålesere (det vil si de som leser én til fire bøker i året) utgjør til sammen nesten 50 prosent av befolkningen. Blant gutter i alderen 16 til 19 år var det så mange som 32 prosent som ikke leste en eneste bok i 2021. Også i Sverige ser man en lignende trend. I Arbetarnas Bildningsförbunds rapport Den svenska läsklyftan kommer det frem at 11 prosent av den svenske befolkningen hverken leste eller lyttet til en eneste bok i 2021. Også der ser man at kjønn, klassebakgrunn og utdanningsnivå har stor betydning for hvilke lesevaner du har.

Ett år uten bøker er selvfølgelig ikke avgjørende, men samtidig vet vi at det er en sterk sammenheng mellom det å identifisere seg som en leser og leseferdigheter. Vi vet også at mengdelesing er avgjørende ikke bare for å vurdere kvaliteten på teksten, men også troverdigheten. Når det kommer til å vurdere en teksts pålitelighet, skårer norske elever helt gjennomsnittlig, men vi ser store forskjeller mellom elever med god og dårlig lesekompetanse. PISA-undersøkelsen fra 2018 viste en tydelig tilbakegang i norske ungdommers leseferdigheter og at flere elever enn før rapporterte at de ikke brukte tid på å lese i fritiden. Når én av fem norske 15-åringer leser så dårlig at de vil få problemer i videre utdanning og arbeidsliv, er det alarmerende. Når vi samtidig vet at forskning viser at lystlesing er en mer betydningsfull faktor for akademiske prestasjoner enn sosioøkonomisk bakgrunn, viser dette at det er helt nødvendig med en koordinert og langsiktig satsing på

lesing og litteraturformidling. Interessant nok viser den svenske undersøkelsen at over halvparten av den svenske befolkningen er enig i at lesing er både bra og ikke minst viktig. Der svarer hele 71 prosent at de anser at en økning i lesing vil fremme Sveriges fremgang og konkurranseevne, 49 prosent svarer at lesing motvirker sosiale skillelinjer og hele 47 prosent mener at politikerne må gjøre mer for å fremme lesing.

En leselyststrategi må gjelde hele livet

Det er liten tvil om at dette er et viktig politisk spørsmål. Derfor er det ikke bare veldig bra, men også helt nødvendig at det fra regjeringshold jobbes med en leselyststrategi. Men for at en slik strategi skal ha noe for seg, må den se på virkemidler og tiltak tilpasset hele livsløpet. Og særlig barnehagen og ikke minst skolen er avgjørende. All erfaring viser at når det satses på skolebibliotek, så gir det uttelling. Når vi da vet at hver tiende grunnskole er uten skolebibliotek og at det er enda lengre mellom de fagutdannede bibliotekarene, kan ikke en leselyststrategi kun bestå av vyer og overordnede strategier og prosjekter. Og det kan heller ikke overlates til kommune-Norge å skulle jobbe med dette innenfor eksisterende rammer. Jeg tror på bokas kraft og tror det finnes en bok for alle. Og jeg er enig med de stemmene i bladet som tar til orde for at det må skapes en kultur for lesing. Men det krever innsats og formidling, det krever grunnbemanning og kompetanse, og ikke minst krever det et fristende og tilgjengelig utvalg. Bibliotekene og bibliotekarene er avgjørende for å få dette til.

– Kjønn, klassebakgrunn og utdanningsnivå har stor betydning for hvilke lesevaner du har.

Forbundsleder Veronicha Angell Bergli

Lesersørvis til barn

Lesersørvis-metoden har nå også blitt tilrettelagt for barn. Boka Lesersørvis til barn ble lansert i desember og skal være «et verktøy for å finne bøker til hvert enkelt barn, og kanskje særlig til de som syns det er vanskelig å finne en god bok på egen hånd.

Boka henvender seg til bibliotekarer i skole- og folkebibliotek, men kan også brukes av lærere, formidlere og andre voksne som jobber med å skape leselest.

Boka er skrevet av fylkesbibliotekene i Innlandet, Vestfold og Telemark, Troms og Finnmark og Viken og kan leses i **BookBites** eller på nettsiden **lesersorvis.no**.

Bibliotekaren med tre utgaver i 2023

I 2023 kommer Bibliotekaren med tre utgaver. Med Bibliotekaren får du i år godt lesestoff om din profesjon to ganger på våren og en gang på høsten. PS. Ønsker du kun å lese bladet digitalt? Send en e-post til bf@bibforb.no, så ordner vi det!

Foto: Erik Thøraug

Høy tillit til folkebibliotekene – og økende besøkstall

77 prosent er helt eller delvis enig i at folkebibliotekene har et godt omdømme i befolkningen. Det viser en undersøkelse gjennomført av Nasjonalbiblioteket. Samme undersøkelse viser at antall som har besøkt et folkebibliotek det siste året, har økt fra 38 prosent i mai 2021 til 47 prosent i desember 2022. Samtidig melder flere biblioteker om besøksrekord i 2022. Blant dem Deichman med 4,6 millioner besøkende – 1,5 millioner mer enn i normalåret 2019, pluss 48 000 nye lånere – og bibliotekene i Stavanger som melder om en økning i besøkstallet på 9,6 prosent fra 2021 til 2022.

Er du bibliotekleder?

Bibliotekarforbundet tilbyr flere medlemsfordeler spesifikt rettet mot ledere.

- Vår mentorordning legger til rette for samtaler mellom ledere på ulike nivåer. Ordningen er åpen for påmelding.
- 21.–22. september arrangerer vi ledersamling rettet mot ledere med arbeidsgiveransvar.

Meld deg på i vår kurskalender.

2,53%

Hva tjener en bibliotekar?

BFs medlemmer hadde i 2022 en gjennomsnittslønn på 565 222 kroner. Det viser lønnsundersøkelsen som ble gjennomført nå i vinter. Gjennomsnittlig lønnsøkning fra 2021 til 2022 er på 2,53 prosent.

Noen andre tall: Kvinner hadde en gjennomsnittslønn på 568 692 kroner og menn 547 406 kroner. Medlemmer i privat sektor ligger høyest med et snitt på 603 387 kroner, mens de i Oslo kommune ligger lavest, med 547 596 kroner.

Unio-leder Ragnhild Lied
Foto: Helene Moe Slinning

Årets lønnsoppgjør

Lønnsoppgjørene i KS, Stat og Oslo kommune starter rundt 20. april, med frist natt til 1. mai.

Årets oppgjør er et mellomoppgjør, det betyr at man kun forhandler om lønn. Etter en reallønnsnedgang i fjorårets oppgjør er det knyttet stor spenning til årets forhandlinger.

– Det er behov for en høyere ramme i offentlig sektor, sier Unio-leder Ragnhild Lied.

”

Å HA LYST TIL Å LESE,
ER OFTE KNYTTET TIL
TEMA, OG LESELYST
ER NOE SOM OPPSTÅR
SPONTANT.

Monica Gundersen Mitchell

Leselyst schmeselyst. Vi må snu litt på flisa, mener forsker på barn og unges lesevaner.

Tekst: Kristina R. Johnsen

– Dropp leselyst-begrepet

I Norge leser vi færre bøker enn før, og mange leser ingen. Det uroer regjeringa, som satsar stort for å få snudd den negative trenden.

– Lesingen har jo vært spådd en sakte død lenge, men heldigvis viser det seg at vi – sånn i gjennomsnitt – fortsatt leser og finner verdien i å lese. Det er bra. For vi vet at lesing er viktig for læring, for språkutvikling og gode opplevelser. Jeg tenker at alle fortjener å oppleve verdien av å forsvinne inn i en god bok, bli oppslukt av en spennende fortelling eller lære om et spennende tema gjennom en god sakprosa, sier kultur- og likestillingsminister Anette Trettebergstuen til Bibliotekaren.

Ipsos leserundersøkelse for barn og unge viste at 32 prosent av gutter mellom 16 og 19 år ikke leste ei eneste bok i 2021. Eldre barn leser mindre enn yngre, og gutter mindre enn jenter. Samtidig leser foreldre mindre for barna sine enn før.

Trettebergstuen leder nå arbeidet med å sy sammen en ny leselyst-strategi for å snu dette.

– Det er mye som konkurrerer om oppmerksomheten vår i dag. Og det er spesielt de unge som faller fra. Eller riktigere sagt: Som sjeldnere kommer seg over dørstokken for verdien og gleden av å lese. Der er vi i regjeringen opptatt av å gi et løft for leselyst, blant annet gjennom en ny leselyststrategi, sier Trettebergstuen.

Gira på tema

Læreren leser høyt i klasserommet, og det blir stort engasjement om ei bok fra andre verdenskrig. En av elevene, som har forklart ettertrykkelig at han ikke er interessert i å lese, blir voldsomt engasjert og spør mange spørsmål. Han kan nærmest ikke få vite nok og vil gjerne ha flere bøker om temaet.

Monica Gundersen Mitchell, førsteamanuensis i lesevitenskap ved Nasjonalt senter for leseopplæring og leseforskning, drar fram ovenstående eksempel fra sitt feltarbeid med barn og unge.

– Å ha lyst til å lese, er ofte knyttet til tema, og leselyst er noe som oppstår spontant, sier Mitchell til Bibliotekaren.

Sammen med to kollegaer har Mitchell nylig etablert en liten forskergruppe på Lesesenteret som retter seg inn mot skolebiblioteket. Med tittelen Aktivt skolebibliotek – Engasjerende leseopplæring har forskergruppen som mål å utvikle kunnskap om hvordan skolebiblioteket kan bli en integrert del av skolens arbeid med en engasjerende leseopplæring.

Hun mener leselyst er et begrep som er litt misvisende. Hun mener det handler om å bygge kultur for lesing. Det handler om formidleren, leseren, kulturen, miljøet, biblioteket, rektor og skoleeieren.

– For meg handler det om at vi har hatt et litt ukritisk forhold til begrepet leselyst. Vi strør om oss med det, fordi det klinger godt og ingen er uenige. Det er imidlertid et begrep som er rettet mot individet, men der må vi tenke litt større, sier Gundersen Mitchell.

Hun beskriver at mange barn og unge ikke identifiserer seg som lesere, og uttrykker at det ikke er noe de vil drive med. Men mange av dem liker likevel

Dette er saken

Hvordan står det egentlig til med lesinga vår? Debatten ruller, sparket i gang av nasjonalbibliotekar Aslak Sira Myhre med flere, som mener dagens unge kan være i ferd med å miste grepet om langlesinga. Professor Espen Ytreberg ved UiO sier i Morgenbladet at dagens studenter har en urovekkende lav evne og vilje til å lese lange og krevende tekster og at han aldri har sett noen større utfordring for undervisningen enn dette.

veldig godt å bli lest for, liker opplevelsen, har kloke tanker, og har emner og tema de er interessert i.

– Fanges denne gutten fra eksempelet opp, og får flere bøker som omhandler det samme, så lager vi etter hvert kultur for lesing. Møtet med teksten der og da er det viktige. Så kan leselest være en bieffekt. Leselyst er ikke noe man kan sitte og vente på. Hvis vi hadde hatt en fast struktur som fanger interessen til barn, kunne vi derimot utviklet kultur for lesing, forklarer hun.

Det er især skolebibliotekene som kan være nøkkelen.

Men med en opplæringslov som kun tilsier at skolen skal ha tilgang til bibliotek, havner skolebiblioteket ofte under sparekniven.

– Det handler om å ha strukturer for å fange opp interesser som oppstår. Mange skoler har verken skolebibliotek eller bibliotekar, og forskjellene er utrolig store også innad i kommunene, understreker Gundersen Mitchell.

Hun trekker fram Gamlebyen skole i Oslo som et eksempel til etterfølgelse. Skolebiblioteket deres ble kåret til årets bibliotek i 2022.

– Gamlebyen skole er lik kultur for lesing. Der har skolebibliotekaren 100 prosent stilling, og det er aldri et spørsmål om å kutte ned. Det er en selvsagt og integrert del av opplæringen. Skolebibliotekaren bruker mye tid på å bli kjent med elevene for å finne ut av hva de liker å lese. De dyrker gleden av å lese, forklarer Gundersen Mitchell.

– *Hva forventer du fra regjeringens nye leseleststrategi?*

– Jeg håper det blir en kultur for lesing-strategi som signaliserer langsiktighet og helhetlig tenkning og som strekker seg helt fra helsestasjonen til siste år på videregående. Og så håper jeg at strategien vier

stor plass til skolebibliotekenes rolle i det å skape en kultur for lesing

– *Hva kan egentlig bibliotekarene og bibliotekene gjøre for å bygge kultur for lesing?*

– Har man ikke skolebibliotek, er det viktig med et veldig aktivt folkebibliotek som retter seg mot skolen. Inviter klasser på besøk eller deg selv på besøk til klassen. Undersøk elevenes interesser og finn ut hva de liker. Formidling av forfatterbesøk kan inspirere veldig, sier Gundersen Mitchell.

Stemningsrapport fra biblioteket

Mari Hopland, biblioteksjef i Øvre Eiker, ser hver dag brukere komme inn med liv og lyst for å lese om det de er interessert i. Populærkultur slår alltid an, og hun forteller at særlig barn og unge ønsker å lese om ting de har sett på TV.

– De vil lese ting som angår deres liv. Illustrerte romaner og tegneserier er også en sikker vinner. Særlig Manga er noe som vekker leselesten, sier Hopland, og forteller om en hel generasjon som venter på neste bok i Amuletten-serien.

– Sånne fenomener som Amuletten samler generasjonene, i likhet med Detektivbyrå nr. 2, Nordlys-serien, En Pingles Dagbok og Gutta i Trehytta, forteller Hopland.

Dagens brukere leser like gjerne på engelsk som på norsk.

– Vi har måttet ommøblere biblioteket litt for å få plass til tegneserier og engelske bøker. De som leser, bryr seg ikke om det det er på engelsk eller norsk. Det er ganske kult å se, sier Hopland.

Det hun imidlertid savner, er sakprosa for barn og unge på norsk.

– Der er det ikke nok utvalg. Når det for eksempel

Foto: Lene Myrvold Velle

Biblioteksjef i Øvre Eiker kommune, Mari Hopland, bygger kultur for lesing fra barna er nyfødt.

«Jeg tenker at alle fortjener å oppleve verdien av å forsvinne inn i en god bok, bli oppslukt av en spennende fortelling eller lære om et spennende tema gjennom en god sakprosa.»

Anette Trettebergstuen

kommer noen til biblioteket og er kjempeinteressert i håndball, har vi ingenting å gi dem. Det gjelder å ha mange slags bøker og tekster å velge mellom, understreker Hopland.

Øvre Eiker bibliotek har åtte årsverk og ti ansatte. Et av de mest populære tiltakene, er Bokbamsen. Rannveig Nymoen har en full stilling som Bokbamsen og jobber med leselest for førskolebarna og familiene deres.

Bokbamsen møter alle barn og familier og bygger kultur for lesing fra barna er nyfødt.

– Den besøker alle barselgruppene for å snakke om lesing, og nyfødte kan hente gavebok på biblioteket. Alle toåringer blir invitert til å møte Bokbamsen, få bamseboka og mulighet til å låne med seg inntil 60 bøker tilpasset toåringen i et helt år. Fireåringene får gavebok og lesestund, og seksåringene får tre gavebøker ved skolestart. Bokbamsen besøker barnehager, har lesestunder og sørger for at alle familier med barn mellom 0–6 år har alle muligheter for å ha bøker hjemme, forklarer Hopland.

– *Hvilke andre tiltak anbefaler dere til andre bibliotek og bibliotekarer for å få folk til å lese?*

– Først og fremst bør man være tilgjengelige. Det må være nok penger til å ha åpent, og man må ha åpningstider som fungerer for folk. Vi må ha de bøkene folk spør etter, ta vekk de gamle bøkene og oppdatere boksamlinga. Skap engasjement gjennom litteraturarrangement og få fokus gjennom lesesirkler – det trenger ikke være så stort og omfattende heller, sier Hopland.

For å kunne gi gode lesetips til alle aldersgrupper passer de på å dele erfaringer seg imellom.

– Bibliotekaren er tusenkunstner, og tiden vår skal gå med til mye. Da vil det ikke alltid være en på jobb som kan gi seksåringen det perfekte tipset. Derfor har vi bokmøte én gang i uka for å snakke om hva vi har lest, forteller Hopland.

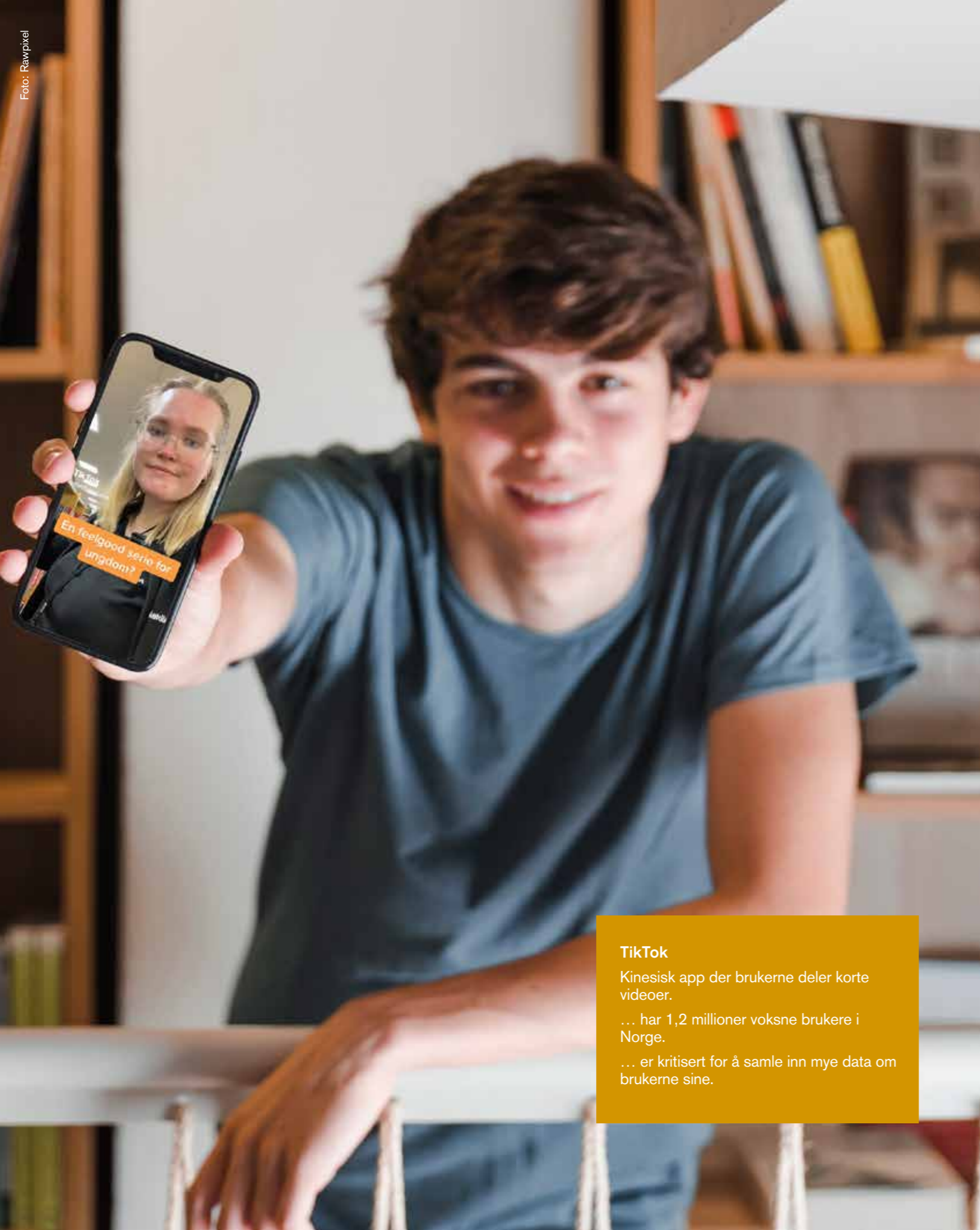
Et annet tiltak de har testet ut i det siste, er lynkorte lesetips i sosiale medier.

– Vi viser et bilde av en ansatt som viser fram ei bok, med ei setning om hvorfor de anbefaler den. Det har vi holdt på med i tolv uker, og alle bøkene har blitt utlånt temmelig raskt!

Høytlesing er gull

Monica Gundersen Mitchell, førsteamanuensis i lesevitenskap ved Nasjonalt senter for leseopplæring og leseforskning, er en forkjemper for høytlesning. Her er hennes beste tips, både for bibliotek og klasserom:

- Lag gode rutiner for samarbeid mellom bibliotekaren og lærerne på skolen. Etabler et samarbeid med lærerne på skolen om lesing.
- Høytlesing kan trigge interessen. Gjerne matpakkelesing i tillegg til høytlesing i timen.
- Vi trenger å bli utfordret av gode tekster som gir litt motstand. Litt høy kvalitet. Da kan en høytlesning hjelpe til at alle får tilgang til tekstene. Det er inkluderende og viktig anerkjennelse av at ikke alle leser selv.
- Vær en rollemodell som liker å lese
- Iscenesett teksten gjennom dynamikk, bevegelse og innlevelse.
- Stopp opp når du leser. Ta pauser der det er naturlig, og snakk om teksten når du ser noen lurer på noe.
- Bruk tid på bokvalget. Anerkjenn bokvalget. Boka skal nå flest mulig, ikke være for omfattende og lang.
- Bruk tid på å prate om det dere har lest.

TikTok

Kinesisk app der brukerne deler korte videoer.

... har 1,2 millioner voksne brukere i Norge.

... er kritisert for å samle inn mye data om brukerne sine.

Teknologi og sosiale medier kan også oppmuntre til lesing av bøker. Det er emneknaggen BookTok på TikTok et godt eksempel på. Flere biblioteker har kastet seg på trenden, som er spesielt populær blant ungdom.

Tekst: Christine Tolpinrud

BookTok: Sosial leseglede

Bibliotekar Linda Andersen Ness gjør klar en stabel med bøker. Det er Valentinsdagen og temaet for dagens TikTok-video er selvfølgelig kjærlighet. Hun leter frem en passende lokasjon i biblioteket, et sted som er fargerikt, men rolig. Hun retter på bøkene i hylla som skal utgjøre bakgrunnen og plukker frem mobiltelefonen. Med en bok i den ene hånda og telefonen i den andre, filmer hun kjappe snutter av bøkene hun anbefaler i dag: *Two Boys Kissing* av David Levithan, *Once Upon a Broken Heart* av Stephanie Garber, *Elsk meg* av Sophie Elise og et utvalg andre bøker med samme tema.

Snuttene filmes direkte i appen og settes så sammen med lyd og tekst før den publiseres på Askerbibliotekenes TikTok-konto, som Ness er ansvarlig for. Der har de vært aktive siden slutten av 2021. Kontoen ble opprettet på oppfordring fra en utplassingselev fra ungdomsskolen som mente at det er der man må være hvis man vil nå ungdommen. Oppdraget gikk til Ness – rett og slett fordi hun med sine 28 år er den yngste bibliotekaren der.

– Jeg synes egentlig det fort blir kleint når voksne skal prøve å gjøre sånne ting. Men så tenkte jeg at vi kan jo bare prøve. Og nå som jeg har kommet inn i det, synes jeg det er kjempemorsomt, sier hun.

Enormt bokfellesskap

Askerbibliotekene bruker TikTok primært til bokanbefalinger. Dermed er de en del av det populære bokfellesskapet #booktok, som har tatt bokhandlere, forlag, forfattere og bibliotek med storm de siste par årene. Bøker som anbefales på BookTok har lange

ventelister og utsolgte opplag, og både bokhandler og bibliotek har ofte egne hyller som fylles med de mest populære titlene.

– BookTok er antakelig den aller største gruppen av innhold på TikTok for øyeblikket, og det har vært sånn en veldig god stund. Akkurat per nå er det ca. 110 milliarder visninger på hashtaggen #booktok på TikTok, og det er mange flere, mer detaljerte, hashtagger under det igjen, som også har enormt mange visninger, sier sosiale medier-ekspert Astrid Valen-Utvik.

En BookTok-video kan være anbefalinger av flere bøker innenfor samme sjanger, det kan være såkalte «readalikes», altså av typen «liker du denne boken, vil du også like denne» eller det kan være lister over

Tips fra Linda Andersen Ness

- Sett deg inn i hvordan appen fungerer og følg med på trender.
- Bruk en mobil som har et godt kamera. Tenk også på lys og lyd.
- Finn ut hva som er realistisk for deg å poste og lag en plan ut i fra det.
- Tenk på hvorfor du vil lage en TikTok-kanal for ditt bibliotek.
- Lag innhold som passer til deg og ditt bibliotek.

Mali Karina Mortvedt Knutsen, som driver Arendal biblioteks TikTok-konto, og initiativtaker Inger Elise Nipedal. Foto: Arendal bibliotek

Arendal bibliotek på TikTok

1400 følgere
35 000 likerklipp
26 700 visninger på mest sette video

Askerbibliotekene på TikTok

1045 følgere
26 000 likerklipp
73 000 visninger på mest sette video

hvilke bøker man har lest innenfor et gitt tidsrom. Den mest populære videoen til Askerbibliotekene har 73 000 visninger og består av tips til bøker om temaer som annerledeshet, psykisk sykdom og dødsfall.

– Bøker som tar opp tung tematikk er populært blant ungdom, forteller Ness, men legger til at det kan være vanskelig å vurdere hva slags temaer som er ok.

– På en video fikk vi en kommentar fra noen som spurte om vi kunne anbefale bøker som handler om spiseforstyrrelser. Da tok jeg opp med kollegaene om det egentlig er greit at vi lager innhold om det. Men

vi har bøker om temaet og vi må kunne formidle de bøkene vi har. Men det gjelder å være varsom med hvordan vi gjør det. For ungdommer er sårbare.

Upolert og ekte

Ness bruker kun mobiltelefonen til å lage videoene. Ikke noe ekstra lys, ingen mikrofon, ikke noe studio eller redigeringsprogram. Alt gjøres direkte i appen, som også stiller med musikken. Og nettopp det at videosnuttene på TikTok er upolerte og lite reklamepreget, er noe av grunnen til at de slår an, mener Valen-Utvik.

– Det er en vanlig person, gjerne en ungdom – akkurat som dem selv, som har lest en bok og som anbefaler og forteller mer om den. Det er innhold som ikke har som annet formål enn å dele råd og tips om gode bøker man kan lese, og denne typen videoer er relativt enkle å lage – det krever lite av den som laster opp innholdet og det fremstår ekte og troverdig overfor målgruppen som mottar innholdet.

Noen biblioteker har hyret ungdom til å drifte TikTok-kontoen for dem, med den tankegangen at ungdom kjenner sin egen målgruppe best. Et av disse er Arendal bibliotek. Der har Inger Elise Nipedal vært initiativtaker til å få bibliotekets konto i gang. Hun hadde en klar mening om hvordan det burde gjøres.

«BookTok er antakelig den aller største gruppen av innhold på TikTok for øyeblikket, og det har vært sånn en veldig god stund.»

Astrid Valen-Utvik

– Vi landet på det som har vært vår urokkelige tro på dette – at ungdom engasjerer ungdom best. Vi måtte ha tak i ungdom for å få til dette for oss.

De ansatte en leseglad 17-åring på en kontrakt à fire timer i uka. Hun har fått frie tøyler og bestemmer selv hva hun vil lage videoer om og hvilke bøker hun vil anbefale. Det har ført til videoer om alt fra Harry Potter til nyere romantikk. Og når det kommer en anbefaling, ser de det raskt på utlånstallene, forteller Nipedal.

– Det vi merker veldig godt, er at de anbefalingene hun har, får vi konkrete etterspørsmål etter og kjøper inn.

Askerbibliotekene har valgt å drifte kontoen selv for å ha kontroll på innholdet, men bruker ungdom aktivt som inspirasjonskilde når de har elever på utplassering. Da kan de gi dem i oppdrag å komme med innspill og være med på å lage innhold.

Bli kjent med appen

Selv om det å lage en video i seg selv ikke tar lang tid, er det likevel tidkrevende å holde en slik konto i gang, forteller Ness. Man må følge med på trender, gjøre research og utvikle ideer. Det er en fordel om man har en forståelse for hvordan appen brukes. Det samme sier Valen-Utvik, som mener det første man bør gjøre, er å laste ned appen, lage en konto og begynne å scrolle på det som heter For You / For deg.

– Jeg vil anbefale å søke opp #booktok og andre relevante ord og uttrykk for akkurat bokbransjen. Det kan være forfatternavn, boktitler og så videre. Deretter handler det om å se mange videoer, og det av flere grunner:

Bli kjent med hva slags innhold som deles på TikTok innenfor deres bransje.

Se hva slags videoer som fungerer spesielt bra og hvilke som ikke er like spennende.

Bygge opp en interessant feed/strøm av videoer, som gjør at du kan være oppdatert på hva som rører seg på bokfronten for ungdom (og unge voksne) akkurat nå.

Valen-Utvik har noen råd til deg som er vant med litteraturformidling, men fersk på TikTok:

– Jeg vil anbefale å legge vekk den “normale” måten å anbefale og snakke om bøker på og heller få

inspirasjon fra videoer som gjør det spesielt bra på TikTok. Hva kjennetegner de beste videoene, hvordan presenteres bøkene, hvordan bygges videoene opp – og så tenker jeg det bare er å gå i gang! Det som er fint med TikTok, er at det ikke spiller noen rolle om du har 50 visninger på de første videoene dine. Om de ikke funker, gjelder det bare å fortsette, poste mer og justere seg litt underveis. Brått har du funnet din målgruppe og din stil, og kan få stor og god oppmerksomhet fra en målgruppe som er kjent for å være relativt vanskelig å nå ellers.

Nettopp synliggjøring hos en vanskelig tilgjengelig brukergruppe har vært målet med TikTok-kontoen både hos Asker og Arendal bibliotek.

– Vi har ikke satt oss mål i tall, men heller i form av posisjonering og merkevarebygging av biblioteket ut til den gruppa. Da er vi med der det er kult å være og der vi når ungdommen. Det er målet, sier Nipedal og forteller at de merker en økning i besøk fra målgruppen – og også målgruppens foreldre.

– De synes det er fantastisk. For plutselig har dateren eller sønnen deres fått ordentlig leseglede etter at anbefalingene er mottatt. Så det er jo veldig gøy!

– Vil ikke forsvinne

For dem som tenker at dette er en trend som snart vil gå over, har Valen-Utvik en dårlig nyhet. Denne typen innhold har allerede eksistert lenge i sosiale medier-sammenheng og hun tviler på at det vil forsvinne med det første.

– Kanskje ikke noen gang, fordi dette har blitt så stort og så etablert nå at jeg tror det vil vokse videre og heller utvikle seg mer og ta en enda større del av bokmarkedet. Så her tenker jeg absolutt at bibliotekene bør kaste seg på.

Også Nipedal på Arendal bibliotek vil anbefale andre å ta TikTok i bruk.

– Ja. Absolutt. Og så tror jeg det er viktig å tenke at det er ikke sånn at om en gjør det, så skal det vare evig, men at en ser på det som en type kampanje. De som kommer inn og finner bøker og leseglede gjennom TikTok, tror jeg ikke vil slutte med det, selv om kanalen ikke finnes lenger. Jeg tror det har noe med vane å gjøre. Lesevaner og leseglede. Og finner en den, så har en mye å glede seg til!

To av de fire guttene vi har snakket med på Nord-Østerdal videregående skole, har ikke lest en eneste bok på fritiden det siste året. Men de har brukt mobiltelefonene svært mye. – Litteraturformidling på skolen kan føre til at gutter leser mer, mener skolebibliotekar Kirsten Tove Slørstad.

Tekst og foto: Harald Vingelsgaard

Guttene leser nesten ingen bøker ... men de leser mye på digitale plattformer

– Hei! Hun ønsker velkommen til skolebiblioteket i Nord-Østerdal videregående skole på Tynset i Innlandet. Der har hun besøk av fire gutter – alle elever ved skolen.

– *Hvor mange bøker har dere lest på fritiden det siste året?*

– Ingen, sier elev Oskar Brekken (18). Han tar «påbygging til generell studiekompetanse», etter at han har gått to år på elektro.

– To, sier Bartosz Sobczyk (19) som i likhet med Brekken tar «påbygging til generell studiekompetanse» etter to år på elektro. Bøkene er i serien *Expanse*, på polsk, og dem har han kjøpt selv.

– Ingen, sier elev Eivind Dalløkken (16). Han tar «idrettsfag» med toppidrett fotball.

– Fire, sier elev Mikkel Nystuen (16) som går «idrett» – toppidrett langrenn. Tre av bøkene er i serien *Jomsviking*, bøker han selv har kjøpt.

Lesevanene til disse fire guttene peker i samme retning som undersøkelsen «Ipsos barn og unge 2021»: 32 prosent av guttene i alderen 16 til 19 år leste ikke en bok i løpet av året 2021. Tilsvarende tall for jentene var 21 prosent.

– *Hvorfor leser dere ikke bøker, Brekken og Dalløkken?*

– Jeg er ikke veldig interessert i å lese bøker. Jeg leser heller ting på internett og ser på videosnutter til skoleoppgaver. På telefonen kan jeg for eksempel

lese bruksanvisninger til hvordan jeg skal montere et bilstereoanlegg, sier Brekken.

– Jeg har verken interesse eller ro til å sitte stille og lese bøker. Jeg foretrekker å se film i stedet for å lese bøker eller å høre på podkast. Jeg hører mye på podkast om idrett og sport, for eksempel «Heia Fotball», sier Dalløkken.

– *Hvordan skal en bok være for at dere skal lese den?*

– Den må fenge veldig og handle om interessante ting. Faktabøker om strøm, geologi eller dyreliv kan være noe for meg, sier Brekken.

– Den må handle om konkrete fakta, for eksempel historier fra andre verdenskrig. Kanskje kommer jeg til å lese mer når jeg blir voksen, sier Dalløkken.

Leser korte tekster

Bibliotekar Kirsten Tove Slørstad har godt besøk av elever i skolebiblioteket, men de kommer ikke for å låne bøker.

– Kun fire gutter låner bøker jevnlig i skolebiblioteket, gjerne krim eller krigslitteratur. Skolen har til sammen 400 elever. Sofaen, skolens eneste sofa, er derimot svært populær. Der sitter elevene ofte og lenge, helt stille, med sine telefoner, sier hun.

– *Da leser de mye likevel, men på telefonen?*

– Ja, men ikke sammenhengende tekster.

– *Hvordan skal du få guttene til å lese flere bøker?*

«Jeg er ikke veldig interessert i å lese bøker. Jeg leser heller ting på internett og ser på videosnutter til skoleoppgaver.»

Oskar Brekken, elev ved Nord-Østerdal videregående skole

– Det beste vil være å drive litteraturformidling. Ta med tre til fire bøker inn i klasserommet og snakke om bøkene. Da jeg jobbet i grunnskolen i Alvdal for noen år siden, gjorde jeg det, og det ga resultater. Guttene leste mer. Men her har jeg ikke tid til det. Det har heller ikke lærerne og elevene tid til, fordi de skal fullføre læreplanen og nå målene sine fram til eksamen.

Stor suksess

Forfatter Michael Stilson fra Trondheim har stor suksess med ungdomsbøker, spesielt for gutter i alderen 16–19 år. Han debuterte med den kritikerroste «Bare spille ball».

– Da jeg skrev boka, hadde jeg ambisjoner om å få gutta til å lese den, sier han.

Forfatteren har vært profesjonell fotballspiller og beskriver i boka et miljø han kjenner fra innsiden.

Stilson mener det er to hovedårsaker til at boka treffer så godt.

1. Boka handler om en 16 år gammel gutt som spiller fotball, kanskje den mest populære idretten, i hvert fall blant gutta. Fotball som tema gir mye gratis.

2. 16-åringen leker seg med fotball på løkka og blir nærmest over natta profesjonell fotballspiller, en vare verd flere millioner kroner. Det blir et hardt trykk på ham i denne posisjonen i en fase i livet hvor han er veldig sårbar.

Skrivekunsten

– Dette er en plottrevet bok. Tydelig plott og spenning er viktig. Hver scene driver historien fremover, forklarer han.

Stilson bruker mye dialog i sin bok, slik at språket blir direkte, samtidig som layouten på sidene er luftig, noe som fører til at boka blir lett å lese.

– Jeg bruker garderobespråket. Det skal kjennes som om man er i garderoben og ute på treningsfeltet, når du leser boka. Fredrik, fortelleren, må ha en 16-åringers stemme. Jeg skrev meg fram til hans måte å tenke og formulere seg på, forklarer Stilson.

Han, som er svært opptatt av gutters lesing, understreker at gutter ikke leser mindre nå.

– Ungdom, gutter inkludert, leser mer enn noen gang før, men de leser mest på digitale plattformer. De leser korte tekster og bruddstykker av tekster et sted, før de hopper til et annet sted. Konsekvensen er at de ikke tenker «lange tanker».

Gode forbilder, enten det er i fotballmiljøet, musikere eller for eksempel skuespillere som genuint viser at de er glad i å lese, kan inspirere guttene til å lese flere bøker, mener han.

– Framsnakk lesing som gir oss noe fint i livet, sier Michael Stilson.

Foreningen lles

– Diskusjonen i Norge er i for stor grad preget av gjennomsnittstall og anekdoter. Vi måler tid og hyppighet og hvem som leser mest og best av gutter og jenter. Jeg synes ikke det tjener diskusjonen eller bringer fram løsninger, sier Ole Ivar Burås Storø som er kommunikasjonsansvarlig i Foreningen lles.

Han har mange råd for å få guttene til å lese mer:

Bygg en kultur for lesing, der gutta har tilhørighet, et trygt sted hvor de får lov til å være den type leser de vil enten de vil lese alene eller snakke om det de leser sammen med andre. Vi må utvikle arenaer for dette.

Vi trenger et bredt utvalg av litteratur til barn og ungdom, skjønnlitteratur og sakprosa med mangfold og med ulike karakterer, tematikk og nivå. Her har forlagene en del å gå på.

Ikke være så opphengt i guttebøker og jentebøker.

– Guttene trives bedre med å lese på mobiltelefonen enn å lese bøker.

Få frem lesende forbilder, ikke bare kjendiser, men gutter og menn i nær omgangskrets. Det kan være fedre, onkler, storebrødre, lærere eller bibliotekarer, alle guttene og mennene de møter i livsløpet. Gode skolebibliotek er også svært viktig.

Satser på gutta

– Vi er svært opptatt av å få flere gutter til å lese bøker, sier Bjørgulv Vinje Borgundvaag, samfunns- og myndighetskontakt i Forleggerforeningen. Foreningen jobber på mange forskjellige måter for å nå dette målet. De har blant annet opprettet et eget utvalg for lesing, der dette er ett av temaene.

– Vi jobber også hardt for at innkjøpsordningen skal utvides og gjøres permanent for alle skolebibliotekene i Norge, sier han.

Det var Forleggerforeningen og Bokhandlerforeningen som betalte Ipsos for å spørre om barn og ungdoms lesevaner, som en del av Ipsos barn og unge 2021.

Forleggerforeningen har om lag 100 medlemmer i Norge, deriblant de tre største forlagene.

Undersøkelsen er rettet mot barn fra åtte til 19 år. Nesten alle de yngste barna leste minst én bok i løpet av året. Lesingen av bøker avtar desto eldre de blir. Han mener det er svært viktig å ta vare på barns leseglede, slik at de fortsetter å lese når de blir ungdommer.

– Både bibliotekene, bokhandlerne, lærerne og foreldrene har en viktig jobb å gjøre for å inspirere til boklesing, sier Bjørgulv Vinje Borgundvaag i Forleggerforeningen.

Det finnes med andre ord mange råd fra bibliotekaren, guttene på biblioteket, suksessforfatteren, Foreningen lles og Forleggerforeningen med tanke på å få flere gutter til å lese bøker.

– Det er en meningsfull jobb. Det du gjør, betyr noe, sier Bente Holmen Eriksen, bibliotekar ved Halden fengsel. Vi har besøkt henne på arbeidsplassen

Tekst og foto: Christine Tolpinrud

Fengslende jobb innenfor murene

Vi låser inn mobilen, leverer fra oss ID og går gjennom en metalldetektor. Blir utstyrt med sikkerhetsalarm. Slik starter besøket på biblioteket i Halden fengsel. Omtrent slik starter også hver arbeidsdag for Bente Holmen Eriksen, fagleder ved fengselsbiblioteket i Halden.

– Jeg kunne ikke tenke meg å jobbe noe annet sted, forteller hun, mens vi rusler i sola gjennom en uteplass med murer rundt – på vei mot biblioteket.

– Her får du gjøre alt fra A til Å, du får utøve hele yrket. Og så får man et helt annet forhold til kundene, blir kjent med dem på en annen måte. Jeg har jobbet her i ti år til sommeren og blir her til de bærer meg ut herfra!

Yrkesbakgrunnen har spilt inn på valget av jobb – hun har tidligere blant annet jobbet som fengselsbetjent, vekter og vært i militæret, før hun i 2012 ble ferdig med bibliotekarutdanningen. I dag er hun en av få bibliotekarer som jobber i norske fengsler.

– Lese, det er fantastisk fint

Fengselet har rundt 220 innsatte, alle menn. Det er et høysikkerhetsfengsel og tilrettelagt for langvarig soning. Alle skal sysselsettes mens de er her, enten i form av utdanning eller jobb. I biblioteket er det for tiden seks innsatte som jobber, til ulike tider. Denne dagen er det tre på jobb, to bak skranken. Den ene tar seg av inn- og utlån, og den andre katalogiserer.

– Jeg vil at de skal gjøre det meste av det vi gjør, bortsett fra nettsøk. De er til god hjelp for oss som ofte er én på jobb, sier hun.

Noen ender opp med å bli ekstra begeistret for yrket.

– En som har reist videre, skal utdanne seg til bibliotekar. Da blir jeg bare helt sånn, sier Eriksen, og tar seg til hjertet.

De to assistentene bak skranken er glade for å ha jobben på biblioteket.

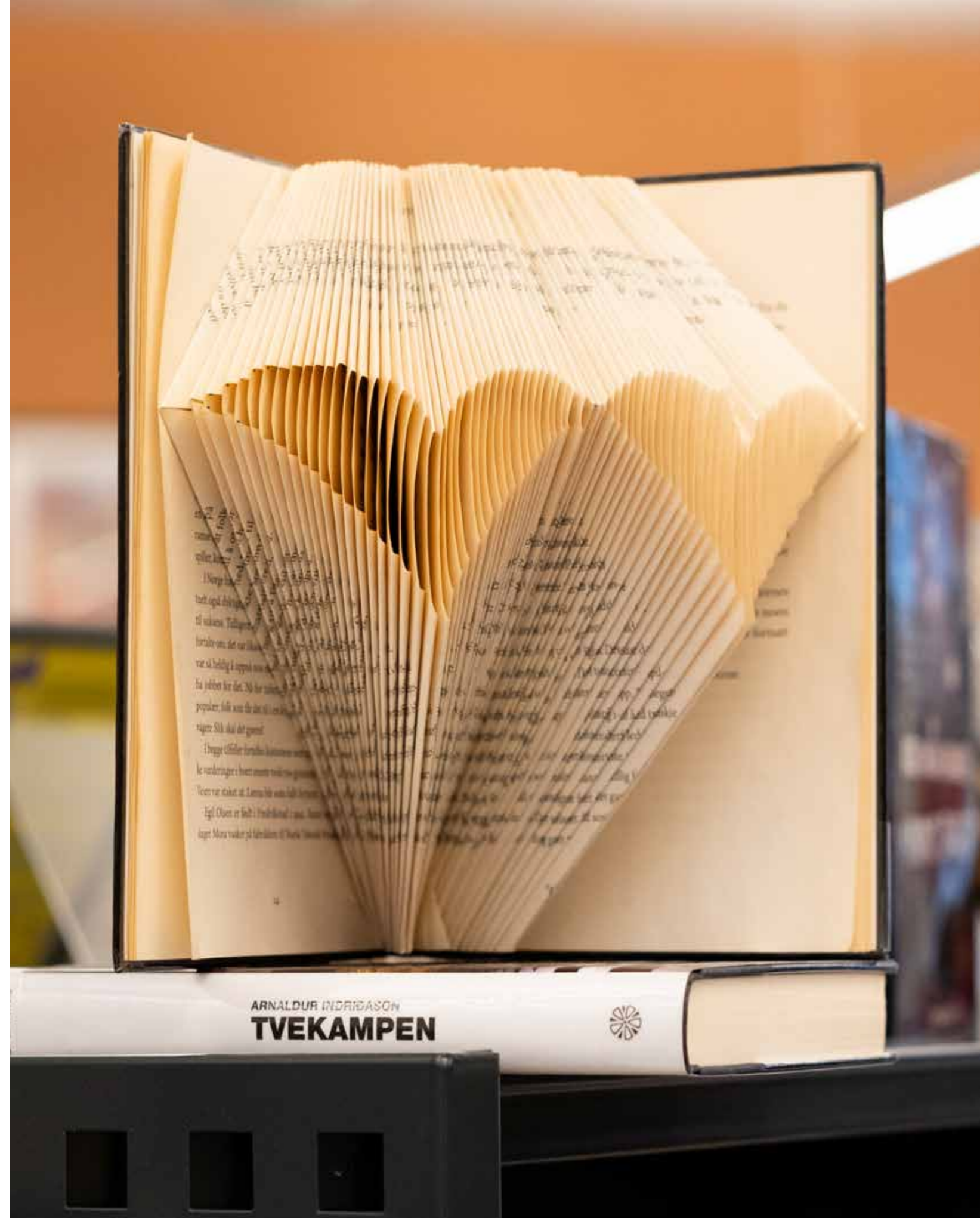
– Det får dagene til å gå, sier den ene.

– Og i sommerferien er dette et av de få stedene som er åpent. Da er det rift om å få jobbe her.

De som jobber i biblioteket, har kommet gjennom et trangt nåløy.

«Her får du gjøre alt fra A til Å, du får utøve hele yrket. Og så får man et helt annet forhold til kundene, blir kjent med dem på en annen måte.»

Bente Holmen Eriksen

Bak denne luka gjør bibliotekarene alt kontorarbeid – og leverer ut bestillinger.

– Alle som vil jobbe her, har prøvetid. Vi er avhengig av et godt miljø. Skal man jobbe her, er det viktig at man behandler alle på samme måte, sier Eriksen.

– Du tar godt vare på oss, Bente, kommer det fra den tredje assistenten. Han sitter ved sjakkbordet og plaster bøker. Han beskriver seg som en skikkelig lesehest.

– Jeg har alltid lest mye. Men jeg mistet konsentrasjonen, da jeg kom i fengsel. Når jeg leser, liker jeg bøker som gir mye informasjon. De skal ha historikk, realiteter og en god historie, sier han, og legger til:

– Lese, det er fantastisk fint.

Også de to assistentene i skranken leser mye. Den ene er glad i Stephen King og holder på med den nye til Roy Jacobsen. Den andre leser mest fantasy.

– Og så har jeg et prosjekt om å komme meg gjennom skjønnlitteraturhylla.

– Hva er bra med å lese?

– Det å kunne drømme seg litt bort. Vi blir låst inn ti på åtte om kvelden, og det blir mange timer

alene. Det er fint å bruke hodet. Hvis man ikke gjør det, blir man fort litt zombie. Det er fint med avbrekk og input.

Noen av brukerne leser mye og låner store stabler med bøker.

– Men mange kommer også hit og har aldri pluka opp en bok. Da er det litt sånn, hvor skal man begynne, hva skal man anbefale, fortsetter han.

Det går mye i fagbøker. Økonomi, egenutvikling, meditasjon. Diettbøker etter nyttår. Og språkkurs, for tiden er det særlig populært med russisk. Likevel legger de ikke skjul på at det ikke er bøkene de fleste kommer hit for.

– Det går mest i filmer og serier. Men vi har lagt opp til det selv ved å bestille mye av det. Vi har en jobb å gjøre der, sier Eriksen.

Krimfilmer, filmer om «sex, drugs and rock'n'roll», kartellfilmer og serier som Yellowstone og Gangs of London er populært. De innsatte er opptatt av å se det nyeste, og med lineær-TV på

Bente Holmen Eriksen har vært fagleder i Halden fengselsbibliotek i snart ti år. – Jeg kunne ikke tenke meg å jobbe noe annet sted.

cella og tilgang til aviser holder de seg oppdatert. Men det er ikke alltid biblioteket klarer å skaffe det brukerne ønsker. Delvis fordi det produseres færre CD-er, lydbøker og DVD-er enn før. Digitaliseringen har ennå ikke kommet til fengslene.

– Vi har også et begrensa budsjett og blir veldig gode på å tigge. Vi legger ut på Facebook-grupper. Mange donerer gaver, og innsatte får sendt ting til biblioteket. Det er stor forståelse, hvis det er noe vi ikke har.

Det er også et stort behov for materiale på andre språk enn norsk. I Halden fengsel er det mange nasjonaliteter, og de tilpasser tilbudet etter behovet.

Meningsfull jobb

Vi går til lunsj i kantina. Mens vi spiser, spør vi: Hva skiller denne jobben fra jobb i folkebibliotek?

– En ting er at det må planlegges bedre. Jeg må for eksempel planlegge når jeg skal på do. Da må jeg lese kontoret og si fra til en betjent som kan komme og passe på. Og mangler vi en saks, må hele fengselet

låse ned. Hvor mange bibliotekarer i folkebibliotek må ha kontroll på saks si til enhver tid?

– Så er det mange som spør: «Er du ikke redd?» Men jeg synes det er veldig trygt å jobbe her. Og det er en meningsfull jobb. Det du gjør, betyr noe for dem. Vi skal sørge for at de har en best mulig fritid. At de har noe å sysselsette seg med, så de slipper tankene den tida de ikke er på jobb og skole. Og innimellom kommer det en bruker som jeg har anbefalt en bok til og sier: «Bente, jeg har anbefalt den videre.» Da lyser jeg opp!

Noe annet som skiller, er at man må vurdere innkjøp og lån på en annen måte. Skal man ta inn bøker om innsatte? Skal man la innsatte som viser tegn til å bli radikalisert få låne bøker om terrorister?

– Du står overfor en del moralske dilemmaer og lærer mye om deg selv ved å jobbe her. Du blir også menneskekjenner og lærer å stole på magesfølelsen.

Vi går en omvei tilbake til biblioteket, gjennom skolen med bilverksted, restaurant og matfag, design

«Vi skal sørge for at de har en best mulig fritid. At de har noe å sysselsette seg med, så de slipper tankene den tida de ikke er på jobb og skole.»

Bente Holmen Eriksen

og håndverk. På pauserommet til lærerne kommer følgende beskjed:

– Hvis du skal skrive om Bente, må du få med en ting: fantastisk service! Hun har alltid gode forslag til bøker, jeg blir alltid fornøyd, sier en av lærerne.

Eriksen er nemlig ikke bare bibliotekar for de innsatte, men også de ansatte nyter godt av hennes tjenester.

– Noen ganger bare ligger det en bok på skrivebordet mitt som hun har funnet fram og mener jeg må lese, legger hun til.

Tilbake i biblioteket er biblioteksekretær Annett Svendsen på plass. Hun jobber 50 prosent i fengselet og 30 prosent på folkebiblioteket. I dag har hun kveldsvakt og skal være på jobb til biblioteket stenger kvart på sju. Det er på kvelden det er mest trøkk her. Hver avdeling har én time i uka på kveldstid, hvor de innsatte får komme på biblioteket. Da fylles rommet med folk som vil låne, levere, lese avisa, sitte og prate eller spille sjakk. Iblant spilles det på pianoet i hjørnet. Fengselsbibliotek er også omfattet av bibliotekloven og skal være en møteplass. Det er ikke så mye debatter og andre arrangementer, men før korona hadde de blant annet lesesirkel.

– Det var veldig populært. Da leste de boka på forhånd og så hadde vi en samtale om den i lesesirkelen. Jeg fikk også inn lokale forfattere som leste fra sin egen bok og så diskuterte de boka med dem, sier Eriksen.

Det var hun som startet konseptet, men de innsatte som holdt i det.

– Flere begynte etter hvert å skrive selv. Så da hadde vi skrivekurs. Det er veldig hyggelig med sånne arrangementer, og jeg ser hva det gjør med dem. Nå er det for eksempel én som skriver et filmmanus, og noen skriver bok. De får selvtilitt av det.

Styrer hverdagen selv

Ved to-tiden begynner rushet. Da er skoledagen over. En låner kommer bort til luka og lurert på om de har noe ny rap-musikk.

– Alt her er så gammelt, mener han.

– Vi har sluttet å kjøpe inn rap-CD-er, fordi de bare blir stjålet, svarer Svendsen.

Når de har reist videre, er det ikke så lett å få CD-ene tilbake, selv om man vet hvem som har lånt dem. Det ender med at låneren ber om å få kjøpe de CD-ene han ønsker selv og donere til biblioteket.

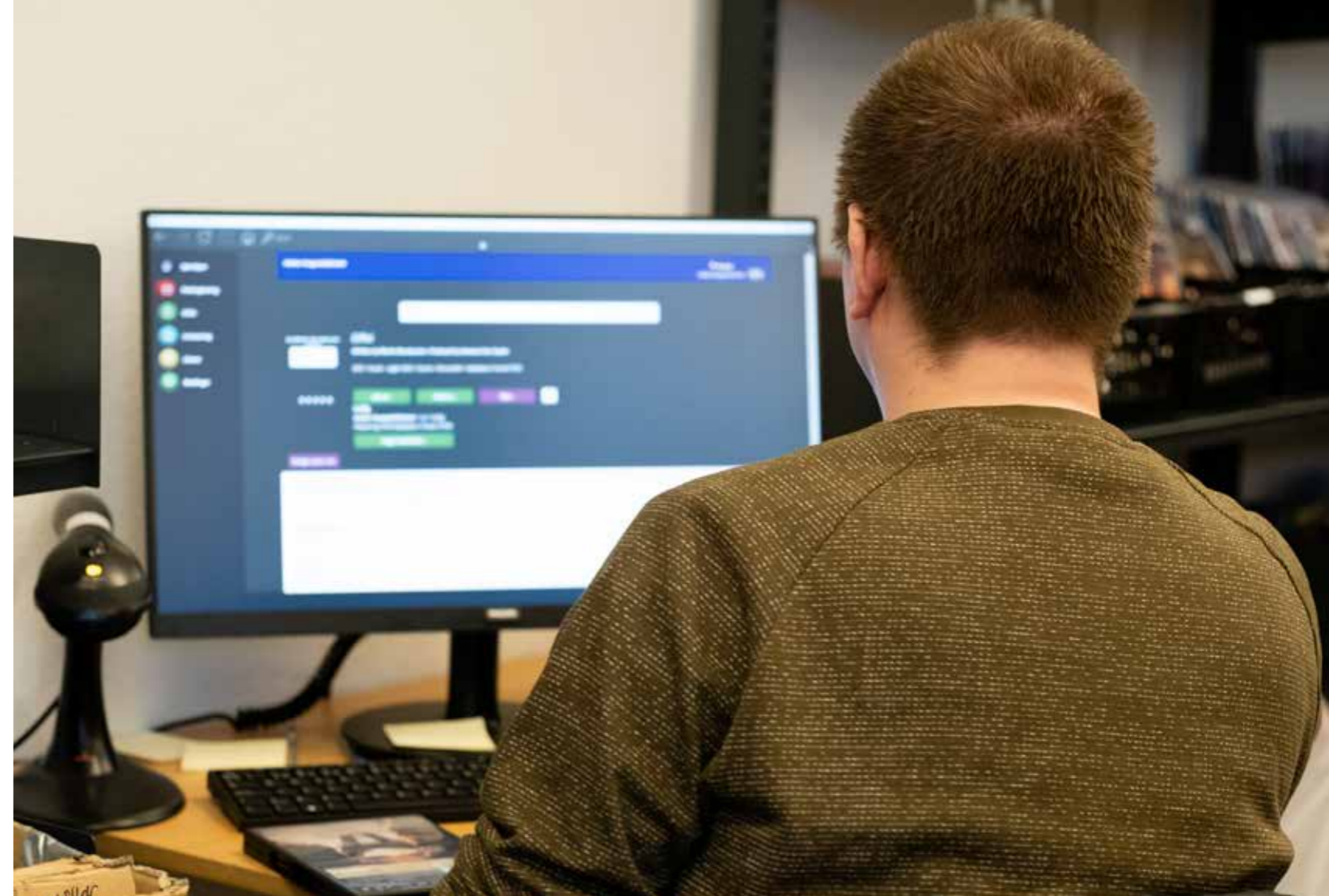
Samtidig kommer fjernlånet, og de to biblioteksansatte har hendene fulle med å registrere filmer, bøker og CD-er inne på det lille stappfulle kontoret, samtidig som de betjener lånerne. Dette er en annen forskjell på å jobbe her og i et folkebibliotek.

– I et folkebibliotek har man større plass å bevege seg på fritt. Du kan trekke deg tilbake til et kontor om du trenger det. Og i et folkebibliotek jobber jeg sjelden med fjernlån eller katalogisering, mens her må alle gjøre litt av alt. Samtidig føler jeg meg mer fri og selvstendig her. Det er litt rart, sier Svendsen.

Eriksen nikker.

– Det er noe med at du styrer arbeidshverdagen selv, med de begrensningene som Kriminalomsorg setter. For det kan jo skje at du kommer på jobb en dag, og så må biblioteket holde stengt fordi det har vært en hendelse. Vi holder åpent så mye vi kan, og her i Halden fengsel er det enighet om at biblioteket er viktig. Men sikkerheten kommer alltid først. Og det er noe av det som er moro her, det at man ikke vet hva som venter når man kommer på jobb. Jeg liker den uforutsigbarheten.

En ny låner kommer bort til luka. Han holder en bok om å starte egen bedrift i hånda.

En av assistentene jobber med katalogisering. Han har full kontroll på systemet og har lært seg det viktigste.

– Jeg har store planer og drømmer om å starte for meg selv når jeg kommer ut, forteller han.

Han ønsker å jobbe med taksering og håper snart å få muligheten til å ta den eksamenen han trenger. I mellomtiden benytter han sjansen til å lese så mye som mulig.

– Man må holde hodet i gang, fylle det med kunnskap. Jo mer man kan lære, desto bedre.

Når klokka passerer tre, stenger biblioteket i to timer før det åpner igjen for kveldsrushet. De time-gjør de ansatte kontorarbeid, som bestillinger og fjernlån. Men brukerne fortsetter å komme. Alle får samme beskjed: Biblioteket er stengt, kom tilbake en annen gang. De tydelig skuffede lånerne må snu i døra, men Eriksen velger å se det på en annen måte:

– Det er jo positivt at vi må jage folk ut av biblioteket.

Alle innsatte i norske fengsler skal ha tilgang til bibliotek.

Ordningen med fengselsbibliotek administreres av Nasjonalbiblioteket på oppdrag fra Stortinget.

Det er 40 fengselsbibliotek i Norge.

Fengselsbibliotekene er en del av folkebiblioteksektoren.

Fengselsbibliotekarene er ansatt i det lokale folke- eller fylkesbiblioteket.

Innsatte låner langt mer enn befolkningen forøvrig. Gjennomsnittlig utlån per innsatt i 2021 var 158,6. For befolkningen for øvrig var tallet 3,5.

Lese, men ikke bare bøker

Foto: Unsplash

Skolebiblioteket bør få mer ressurser, mener lærer.

Det er ikke lenger nok med papirbøker i skolebiblioteket. Elevene leser også andre typer av tekster. Samtidig må en være oppmerksom på hvilke utfordringer dette gir og tenke over hvordan biblioteket kan bidra til å løse dem.

Tekst: Aud Gjersdal

«Fremtidsrommet» er et klasserom på Rothaugen skole, beliggende på en fjellknaus i Bergen sentrum. Opprinnelig var det et rom ingen ville ha. Men lærer Terje Pedersen har sammen med kollegaer fylt det med teknologi som 3D-printere, spill-PC-er og skjermer for PlayStation. Tekst er nemlig ikke lenger bare ord på papir, men lyd, bilder og berøring. De er ikke lenger bare skrevet av mennesker, men kan være generert av maskiner.

Lese og skape

– Elevene er aktive og skapende i egen læring, sier Pedersen og legger til at alle elevene hans har laget bok. Målet har vært å fremme leseglede, spesielt hos gutter. Noen av guttene sliter nemlig med å lese hele bøker.

– Først leste de en grafisk roman, og tegneserieromaner ble et middel til å få dem til å lese, sier han. Deretter utforsket de virtuelle miljøer i et valgt VR-spill og tok screenshots av ting de kunne bruke i sin egen bok. Elevene syntes det var motiverende å skape noe selv etter å ha lest.

– Å lese i dataspill gir elevene enormt mye informasjon og har gjort dem veldig gode i engelsk, sier han. De leser også mye bøker.

– Vi skal ha litt av boklesing også. Vi trenger å sitte i ro uten alle forstyrrelsene, sier han, og forteller videre at bøker har vært i sentrum for kreative oppgaver. Noen av elevene leste en bok sammen i gruppe og laget deretter en boktrailer for TikTok. Andre laget en podkast om boken for bruk på mellomtrinnet.

– Dette rommet burde vært mye mer integrert i biblioteket. Og så burde det kombinere bøker og teknologi – og få inn den kreative delen.

– Kildekritikk blir enda viktigere

Med samtaleroboten ChatGPT kom enda flere muligheter. Den lager en type tekst som kalles generert tekst.

– Innholdet er ikke nødvendigvis bra, men virker veldig overbevisende. Den er litt som politikerprat, der du må høre etter hva den egentlig sier, understreker han, og legger til at jo mer elevene kan, dess bedre kan de skille mellom det som er sant og usant.

– Roboten sier alt som om det er sant, men det er ikke alltid helt riktig. Pedersen forteller at han allerede har prøvd ut roboten i undervisningen om andre verdenskrig. Å skrive instruksjoner til den for å få den til å produsere tekst av best mulig kvalitet, er en viktig kompetanse som de på lengre sikt vil få bruk for også i arbeidslivet. Elevene lærte å gi den ulike roller. Etterpå instruerte de den til å gi svar som en russisk soldat og fortelle om sin motivasjon for å kjempe i krigen. Så stilte de det samme spørsmålet til en tysk soldat.

ChatGPT

ChatGPT er en kunstig intelligent chatbot utviklet av OpenAI.

... ble lansert i november 2022.

... kan blant annet brukes til å generere tekst, svare på spørsmål og oversette.

«Vi har diskutert en del om hvem som eier informasjonen og spurt «hvor går vi?»

– Når du spør roboten, vet vi egentlig ikke hvor den har informasjonen sin fra. Når en søker i Google, vet du i hvert fall hvilke nettsider opplysningene kommer fra. Dermed blir kildekritikk enda viktigere. Risikerer vi nå å få forskjellige motorer ut fra hvor vi er? Hvis du reiser til Kina og spør om uigurene, hva slags svar vil vi få da? spør han.

– Vi har diskutert en del om hvem som eier informasjonen og spurt «hvor går vi?». «I hvilken retning tar det oss?».

Selvstendig tenkende lesere

Det er noe Einar Duenger Bøhn, professor i filosofi ved Universitetet i Agder, har tenkt over. Han tror ChatGPT kommer til å bli brukt på en god måte, særlig av personer med lese- og skrivevansker. Samtidig ser han en fare for at vi blir for avhengige av slike tjenester, slik vi allerede er det med mobilen.

– Det er farlig hvis den brukes fra dag én i skolen av alle, for da blir man avhengig av det heller enn å lære å bruke det som et verktøy. Da lærer du ikke å tenke selv, sier han. Først må utdanningen lære elevene selvstendig tenking, lesing og skriving. Jo mer selvstendig du er, jo mer kan du bruke verktøyene.

– Opplysningstidens grunnleggende idé er at vi trår ut av avhengigheten av andre og tenker selv. Det er definisjonen på opplysning. Hvis vi blir avhengig av et verktøy for å lese og skrive, får vi en umyndiggjøring av menneskets tenkeevne, sier han.

– Da står vi lagelig til for påvirkning av noen få store kommersielle selskaper og får en uniformitet, der

alle kommer til å tenke og skrive likt. Da blir det ikke noe mangfold igjen.

– Å tenke selvstendig er grunnlaget for et demokrati fremfor diktatur, mener Bøhn.

En samlende plass

Vi rusler til skolebiblioteket. Sjakkspill, bokhyller med papirbøker, og en utlåns-PC. Elever som snakker sammen. Pedersen tenker at biblioteket kan bli en samlende plass.

Terje Pedersen

Tildelt, sammen med kollegaer:

- Senter for IKTs innovasjonspris 2014
- Det Norske Videnskaps-Akademis lærerpris for 2017
- Gullepleprisen 2022

Bøker er fortsatt viktige, mener lærer Terje Pedersen.

– En bruker masse forskjellige verktøy og lesingen av bøkene er en del av de tingene. Her kunne de få litteratur, men også dataspill som bygger på bøker, sier han, og tilføyer:

– Det er lettere å få interesse for lesing om de først har spilt dataspill om samme tema. Da får de kanskje lyst til å lese boken, sier han, og understreker at bøkene fortsatt er viktige. Jo mer elevene kan om temaet, jo bedre kan de bruke chatboten. Biblioteket kunne kurse elevene i hvordan bruke ChatGPT på en god måte.

– Elevene kan bruke den til å forstå bøker, sier han. Bøker kan få nye lesere ved å tilpasses eleven. Bøker

på fremmede språk kan oversettes, og den kan skrive vanskelig tekst om til ungdomskolenivå.

– Vi kan utfordre den til å skrive en bok som noe helt annet. En kan be den om å skrive en bestemt bok og inkludere James Bond i den, sier han, og forteller videre at ChatGPT snart antakelig går fra å være gratis til betalingstjeneste. Nå kan elever bruke den som samtalepartner i mangel på andre.

– Blir det en betalingstjeneste, blir det bare elever med ressurssterke foreldre som får tilgang. Dermed får de enda en fordel. Biblioteket kunne være med på å få vekk dette skillet ved å tilby tjenesten gratis til alle, mener Terje Pedersen.

Hvordan kan målrettet og kreativ formidling av lyrikk føre til økt interesse og økt utlån av lyrikk selv på små folkebibliotek?

Tekst og foto: Sigrid K. Nesland Vejen, fagutdannet bibliotekar og biblioteksjef ved Nissedal bibliotek

Lyrikk til alle

Lyrikk til alle i Nissedal

I samtaler med kollegaer hører jeg ofte at det kommer altfor mye lyrikk via kulturfondet, at ingen leser det og at det er umulig å formidle. Dette blir motbevist av prosjektet «Lyrikk til alle» som fikk støtte av Nasjonalbiblioteket i 2022 og som blir videreført i 2023.

Nissedal bibliotek er et lite kombinasjonsbibliotek i en liten kommune i Vest-Telemark. Innbyggertallet er på 1423 (2022). Som biblioteksjef har jeg en fast stilling på 48,43 prosent. I tillegg har biblioteket via ulike prosjekter fått inn litt ekstra ressurser til blant annet formidling. Jeg brenner for lyrikk og formidling av denne, og takket være prosjektmidler fra Nasjonalbiblioteket har det latt seg gjøre å tenke nytt og kreativt i formidling av lyrikk innenfor en beskjedne stillingsressurs.

Aktiv og passiv formidling

Varehandelen kjenner til hemmeligheten ved produktplasing. Dette kan vi lære litt av. Dersom lyrikk er plassert nederst og bakerst i en krok, blir det en selvoppfyllende profeti at «ingen leser lyrikk». Lyrikken har fått kremplasing i biblioteket. En hylleseksjon hvor en del skråhyller er blitt valgt for å sette fram lyrikksamlinger med coveret synlig og gjerne med papirkopi av et dikt eller utdrag av et dikt som kan vekke nysgjerrighet. Det første folk ser når de kommer inn i biblioteket, er lyrikken. Rett ved hyllene står det to stumtjenere som ser ut som trær. Disse blir ofte brukt som blikkfang. I høst ble ulike høstdikt skrevet på løv klippet ut av farget papir. Jeg har merket meg at mange liker å ta med seg et lite dikt, gjerne om det har en litt innbydende utforming. Ofte er det det dikt rullet sammen til små ruller med et pent lite silkebånd rundt, hjerter, høstløv, sommerfugler osv., gjerne i ulike papirkvaliteter og farger. Slike «ta-med-seg»-dikt finnes både ved skranken og ved lyrikkhyllene. At bøkene som er stilt ut er aktuelle og byttes jevnlig ut, er en selvfølge, gjerne også temaustillinger som adventskalender, sommerdikt til sommerferien, kjærlighetsdikt til Valentine osv. Vi markerer også

Nissedal biblioteks satsing på lyrikk har gitt resultater.

merkedager som verdens poesidag og verdens bokdag. En selvfølge er at bibliotekaren kjenner til de bøkene som er stilt ut og kan anbefale disse.

Den aktive formidlingen er variert og omfattende. Det begynner med at det er like naturlig å kunne tipse om den nyeste lyrikken som den ferskeste spenningslitteraturen. I våre shared reading-grupper har jeg ofte valgt dikt som ikke bare passer til novellen, men hvor jeg også fortrinnsvis har ett eller flere eksemplarer av lyrikksamlingen diktet er hentet fra. Ofte har deltagerne fått øynene opp for nye forfattere av lyrikk på denne måten. I Nissedal har vi lørdagsåpent til klokken 20 lørdager i vinterhalvåret. Det er «Dikt & Te» klokken 12, når det er lørdagsåpent. Da serveres det te, og jeg leser ett dikt. Om det er ønske om det, blir det en liten litterær samtale rundt diktet etterpå. Det er et tilbud som har vokst i det stille. Det er sjelden flere enn to–tre samtidig. Men for dem som kommer, betyr det mye. Det gir også en sjelden fin anledning til å få en litterær samtale og trekke fram ulike bøker og forfattere. Lag gjerne ulike typer arrangement med fokus på lyrikk med overraskelser, som for eksempel en kveld med fokus på bier i lyrikken, hvor serveres te med ulike varianter av honning, honningkake, og deltagerne får muligheten til å lage egne bivoksløp, en kveld for alle sanser! Vi

har også lekt oss med blackout poetry, en kreativ teknikk hvor vi skaper en ny tekst i en eksisterende ved å stryke alt bortsett fra de ordene vi ønsker skal danne vår nye og unike tekst. Vi illustrerer og leker gjerne med det visuelle uttrykket også.

Lek med lyrikk

Målet er å ta lyrikken inn i varmen, ta den ned fra pidestallen hvor den står som misforstått vanskelig og utilnærmelig. Vi vil vise bredden i lyrikk, det kreative og lekne, vise at lyrikk kan være en alternativ innfallsport til vanskelige tema som miljøvern, utenforskap og ytringsfrihet. Videre å få fram at lyrikk kan være den lille konfektbiten av en litterær opplevelse for den som ikke har tid til å lese og bruke lyrikk aktivt i formidlingsarbeid og lesestunder for barn og unge. Samarbeid og inspirer kollegaer! Del gjerne på erfaringer og konsepter. Målet er jo at flest mulige skal få øynene opp for lyrikk. Hold deg selv oppdatert, våg å satse, ikke mist motet og vis at du brenner og tror på det du formidler. Så blir det kanskje helt naturlig selv på små bibliotek at folk spør og setter seg på venteliste til den nyeste lyrikksamlingen til Louise Glück, at de gleder seg til biblioteket får inn den nyeste samlingen til Steinar Opstad og at de bare må lese «Kvit, norsk mann» av Brynjulf Jung Tjønn.

Tallenes tale

Utlån av lyrikk i Nissedal bibliotek

2012	13
2013	10
2014	25
2015	56
2016	50
2017	65
2018	69
2019	67
2020	30
2021	35
2022	236

Det totale utlån av medier i Nissedal i 2022 er på 5212. Vi har mellom 10–14 aktive lyrikklere. Biblioteksjefen begynte i jobben ultimo 2014 og hadde permisjon i 2020 og 2021.

Bibliofil

...er intuitivt og brukervennlig, og passer for bibliotek i alle størrelser.

Systemet er funksjonsrikt, pålitelig og har høy stabilitet. Bibliofil er moderne og skybasert, tilgjengelig i både nettleser og app.

Bibliofil – utviklet i samarbeid med norske bibliotek siden 1984

Tlf: 33 11 68 00 | E-post: firmapost@bibsyst.no
Nett: bibsyst.no

Et nytt kull av bibliotekstudenter er snart klare for arbeidslivet. Tredjeårsstudent Eline Yri-Stokke er ikke i tvil om at hun har valgt riktig retning.

Tekst og foto: Christine Tolpinrud

Medlemmet:

Klar for arbeidslivet

– Jeg er kjempefornøyd! Det kunne ikke blitt bedre, spør du meg!

Slik beskriver tredjeårsstudent Eline Yri-Stokke valget av studieretningen bibliotek- og informasjonsvitenskap på OsloMet.

– Det er spennende at det er så mye forskjellig. Det er så mye å boltre seg på i løpet av studietiden.

– Og så kan du velge bredt hva du har lyst til å jobbe med og hva du har lyst til å rette fokuset mot. Jeg er mest interessert i litteratur og formidling til barn og unge, så jeg har valgt litteratur- og formidlingsdelen av studiet.

Inspirert av bibliotekar

Når dette skrives, er det kun tre måneder til bacheloroppgaven skal være innlevert. Yri-Stokke er godt i gang. Temaet for oppgaven: Sommerles og leselyst i småskolen. Selv har hun alltid vært glad i lesing, men beskriver seg som en «treig leser».

– Jeg har ikke vært den beste leseren, men jeg har lest mye. Jeg var vel 13–14 før jeg begynte å lese «ordentlige bøker», hvis det er noe som heter det: Bøker uten bilder som begynte å bikke 200 sider. Men det har alltid vært en lyst for lesing.

Hun begynte på studiet fordi hun vil jobbe med mennesker, og drømmen er å bli barne- og ungdomsbibliotekar på folkebibliotek. Det skyldes blant annet møtet med en bibliotekar i Ås, der hun vokste opp.

– Jeg var mye på biblioteket i barndommen, og der var det en veldig hyggelig bibliotekar som var flink til å hjelpe meg med å finne bøker. Selv om jeg leste litt barnslige bøker for min alder, så «judga» han meg

ikke. Og selv om jeg ikke visste hva jeg ville ha, fant han alltid noe jeg endte opp med å lese, sier hun og legger til:

– Ja, og så har jeg lyst til å skape et sted der barn og unge kan komme uansett situasjon og føle seg trygge sammen med oss voksne på biblioteket.

– Kjempegøy å engasjere seg

Yri-Stokke er engasjert også i andre ting enn studier. Hun har nettopp gått av som leder for Alexandria, som er en forening for blant annet bibliotekstudenter på OsloMet, er tillitsvalgt i klassen og medlem av studentparlamentet.

– Jeg synes det er veldig gøy å gjøre andre ting utenom skolen, og det er gøy å engasjere seg i både studentdemokratiet og foreningslivet, sier hun.

– I foreningslivet får du være med på å skape et godt studentmiljø på instituttet ABI – Institutt for arkiv, bibliotek og informasjonsvitenskap. Det at studentene kan se at det går an å være sosial, selv om du ikke har så mange venner – kan du komme til Alexandria og henge med oss. Og studentdemokratiet er slik at du kan fremme studentenes sak.

– Får man noe igjen for det? Det er jo tidkrevende.

– Selv om det ikke er det viktigste, er det veldig god CV-mat, spesielt hvis du gjør mye forskjellig. Så må du skrive det i jobbsøknaden din og bruke det. Men det er også det at, spesielt når vi har arrangement med Alexandria, så ser du gleden i studentene – at de kan komme og ha et fristed. Og selv om det kanskje ikke er så mange som kommer på arrangementer, har de som kommer glede av det. Da ser du at du gir noe tilbake til studentene.

Eline Yri-Stokke er fornøyd med studievalget og klar for arbeidslivet som bibliotekar.

– Vil du anbefale andre å engasjere seg på den måten?

– Fy søren, det er bare sånn kjør på! Det har vært kjempegøy, ikke nøl med det. Jeg tenker hvis man har litt ekstra tid og trenger å få brukt litt mer av energien sin, ville jeg anbefalt å sette seg inn i frivillige ting. Jeg har kost meg masse og jeg koser meg ennå. Jeg synes det er kjempegøy!

Søker over hele landet

I en alder av 24 år er hun blant de yngste på studiet, som er kjent for å ha en relativt høy snittalder. Likevel har hun allerede en utdanning og et kort arbeidsforhold bak seg som apotektekniker. Erfaringer derfra kommer til nytte også som bibliotekar.

– For eksempel kundeservicen, det å hjelpe mennesker i forskjellige situasjoner. Forskjellen er at nå kan jeg hjelpe folk uten at jeg skal selge dem noe.

– Hvilke forventninger har du nå som du skal ut i arbeidslivet?

– Jeg aner ikke for å være helt ærlig. Jeg vet ikke helt hva jeg går til, det vet du jo ikke når du er nyutdannet. Det blir ikke det samme når du er i sommerjobb, for da er du ikke faglært. Men nå skal du kunne alt du har lært, og det er litt skummelt. Det er jo ikke alt du husker like godt.

– Det er også litt skummelt. Vi er veldig mange som skal ut, og det er altfor få stillinger til så mange mennesker.

Hun har allerede begynt å søke og er klar på én ting: Hvor i landet jobben er, har ingen betydning.

– Jeg drar hvor som helst – til Hammerfest hvis det er det som trengs. Jeg har ikke noen forpliktelser her. Nei, jeg søker over hele landet, jeg!

Kjenner du ladevettreglene?

Hjemmene våre fylles med stadig flere dingser som må lades, noe som gir økt fare for varmgang og i verste fall brann. Har du satt deg inn i ladevettreglene?

Hjemmene våre fylles med stadig flere elektroniske artikler og dingser. Alt fra drill, tannbørster, hodetelefoner og telefoner til el-sparkeykler må gjerne lades etter bruk. Med begrenset antall støpsler i hvert rom tyr vi gjerne til fikse løsninger for å få ladet alt som skal lades. Det kan være fare for varmgang og i verste fall brann når man lader. Derfor har Norsk brannvernforening publisert egne ladevettregler.

Ladevettreglene

- Lad i rom med røykvarsler.** Hvis en elektrisk artikkel begynner å gå varm eller røyke, kan en god røykvarsler varsle deg før ting tar fyr, slik at du kan få avverget en brann.
- Lad når du er våken og til stede.** Hvis en elektrisk dings tar fyr mens du sover eller huset står tomt, kan brannen spre seg og gjøre store skader.
- Les og følg produsentens bruksanvisning.** De fleste produsenter av elektriske artikler vil inkludere tips og råd om trygg lading. Av hensyn til din egen og andres sikkerhet bør du følge disse.
- Bruk helst original lader.** Selv om en annen lader kan passe, er det ikke sikkert at den er riktig dimensjonert for det du skal lade.
- Lad på et underlag som ikke lett kan brenne.** Dette vil minimere risikoen for at en eventuell varmgang eller brann sprer seg fort.
- Ikke lad i senga.** Veldig mange elektriske artikler har kjøling i form av en vifte eller lignende. I senga får den elektriske artikkelen gjerne ikke luft rundt seg og får fort høy temperatur. Ikke utsett deg eller andre for denne risikoen når du sover.
- Ikke lad i korridor eller i trapperom.** Disse må kunne brukes som fluktveier, hvis en brann skulle oppstå.
- Bytt ut skadet utstyr.** Ladere som er hyppig i bruk, blir gjerne skadet eller slitt over tid. Ta deg bryet med å skaffe deg en ny, hvis den er skadet.
- Stopp lading dersom det kommer lyder, lukter eller blir unormalt varmt.** Det kan bety at laderen er skadet eller ikke ment for den elektriske artikkelen du prøver å lade.
- Ved røyk eller flammer, ring brannvesenet på 110.** Det er viktig å få sjekket at ingenting ulmer, da brann kan blusse opp på et senere tidspunkt.

Slukking av litium-batteri

Et litium-ionbatteri som tar fyr, kan være vanskelig å slukke. Det er viktig å vite at et slikt batteri som brenner, ikke kan slukkes ved å spyle vann på. Faktisk vil det kunne føre til at brannen blir kraftigere og eskalerer. For å slukke et brennende litium-batteri må det senkes i vann, for eksempel i en bøtte. Aller helst bør dette gjøres utenfor huset siden et slikt batteri kan oppnå en temperatur på 600–700 grader.

Forsikring

Om uhellet allikevel skulle være ute, sørg for at innbo- og husforsikringen er i orden. Husk at du som medlem har tilbud om gunstig innboforsikring gjennom Bibliotekarforbundet. Les mer på www.bfforsikring.no.

(Kilde ladevettregler: Norsk brannvernforenings nettsider)

Foto: 123rf.com

Sekretariatet

Forbundsleder: Veronicha Angell Bergli
Kontorleder: Petter Bruce
Rådgiver: Hege Bergrav Johnsen
Rådgiver: Bente Ørberg
Kommunikasjonsrådgiver: Christine Tolpinrud
 (t.om. 14. mars 2023)

Post og besøksadresse: Bibliotekarforbundet
 Sandakerveien 1 14A, 0484 Oslo
Telefon: 480 20 900
E-post: bf@bibforb.no
Nettside: www.bibforb.no

Facebook: /Bibliotekarene
Instagram: @bibliotekarene
Twitter: @Bibliotekarene

Forbundsstyret

Leder
 Veronicha Angell Bergli
 Mobil: 976 16 888
 E-post: veronicha.bergli@bibforb.no

Nestleder
 Glenn Karlsen Bjerkenes
 Mobil: 908 78 846
 E-post: glenn.bjerkenes@bibforb.no

Styremedlemmer
 Kathrin Lunborg Kvilstad, Jåttå videregående skole
 Miriam Bakkeli, Folkehelseinstituttet
 Linda Rasten, Vestby bibliotek
 Elisabeth Reinertsen, Fredrikstad bibliotek
 Ørjan Persen, Viken fylkesbibliotek

Varamedlemmer
 Monica Skybakmoen, Nes bibliotek
 Åse Hansen, Lyngen bibliotek
 Sara Røddesnes, NTNU Universitetsbiblioteket
 Jannicke Røgler, Trondheim folkebibliotek
 Per Eide, Bergen Offentlige Bibliotek

Distriktslag

Finnmark
 Øystein A. Dahl
 Hammerfest videregående skole
 Telefon: 474 17 270
finnmark@bibforb.no

Vestland
 Lene Olszeth
 Bergen Offentlige Bibliotek
 Telefon: 405 31 477
vestland@bibforb.no

Østfold
 Madelen Ramsøy
 Tomter innbyggertorg og bibliotek
 Telefon: 934 40 410
ostfold@bibforb.no

Troms
 Espen Andreassen
 Tromsø bibliotek og byarkiv
 Telefon: 920 84 605
troms@bibforb.no

Rogaland
 Kari Hølland
 Medisinsk bibliotek, SUS
 Telefon: 465 46 995
rogaland@bibforb.no

Buskerud
 Stig-Elvis Furset
 Viken fylkesbibliotek – Drammen
 Telefon: 934 62 692
buskerud@bibforb.no

Nordland
 Sissel Anita Holtet
 Nordland fylkesbibliotek, avd. Narvik
 Telefon: 971 91 833
nordland@bibforb.no

Agder
 Brita Fjermedal
 Kristiansand folkebibliotek
 Telefon: 413 21 274
agder@bibforb.no

Innlandet
 Eirik Olsen
 Gjøvik bibliotek og litteraturhus
 Telefon: 970 64 236
innlandet@bibforb.no

Trøndelag
 Malin Kvam
 Trøndelag fylkesbibliotek
 Telefon: 922 46 656
trondelag@bibforb.no

Telemark
 Hanne Nesset
 USN – Biblioteket Porsgrunn
 Telefon: 31 00 94 53
telemark@bibforb.no

Oslo
 Ann-Iren Bårdsnes
 Rommen skole
 Telefon: 476 08 524
oslo@bibforb.no

Møre og Romsdal
 Anne Husøy
 Hustadvika bibliotek
 Telefon: 454 71 315
moreogromsdal@bibforb.no

Vestfold
 Susanne B. Bolstad
 Larvik bibliotek
 Telefon: 951 22 866
vestfold@bibforb.no

Akershus
 Helena Huse
 Skedsmo videregående skole
 Telefon: 995 23 993
akershus@bibforb.no

Innmelding og endring av medlemsopplysninger

Du kan melde deg inn eller endre medlemsopplysningene dine på våre nettsider www.bibforb.no. Ferdig utdannede bibliotekarer må sende dokumentasjon på bibliotekar-utdanning som vedlegg.

Trenger du hjelp? Ta kontakt med Petter Bruce i BF's sekretariat: tlf 480 20 900 eller bf@bibforb.no.

Landsmøtet 2023

Landsmøtet 2023
avholdes 23.–24.
november på Scandic
Oslo Airport.

Foto: Unsplash

23.–24. november

Scandic Oslo Airport

Landsmøtet er Bibliotekarforbundets høyeste organ og avholdes hvert tredje år. Landsmøtet består av delegater valgt blant medlemmene i hvert distriktslag.

Innkalling og sakspapirer sendes delegatene senest fire uker før landsmøtet. Innkalling og sakspapirer skal gjøres tilgjengelig for medlemmene.

Husk: Saker som ønskes behandlet av landsmøtet skal være levert forbundsstyret senest seks uker før landsmøtet.